

Köszöntjük az olvasót

bimbónyi reménnyel, hogy hosszú, kényszerű szünet után folyóiratunk ismét betöltheti azt a sajátos szerepet, amelyet eleink neki szántak Erdély magyar művelődésében.

1814-ben szedte először a betűket úgy sorba a nyomdász, hogy belőlük az ERDÉLYI MÚZEUM címet formálta, és 1947-ben következett be az a minősíthetetlen kártevés, minek következtében az LII. kötet kinyomtatott íveit az önkény szolgálatos hangadói papírzúzdába küldték. A közben eltelt négy emberöltőnyi időben többször kellett mindent előről kezdeni; talán a folyóirat címében is rejtőzött valami sugalmazó, sarkalló erő, hogy az újrakezdések, heroikus nekigyürközések nyomában mégiscsak összegyűltek könyvtáraink polcain folyóiratunk több mint félszáz évfolyamának testes kötetei. — A nagy teljesítményeknek kijáró tisztelettel, egyenesen csodálattal tekintve vissza a megtett útra és idézve olyan nagyszerű szerkesztők, mint Finály Henrik, Szinnyi József, Szádeczky Lajos, Erdélyi Pál, György Lajos, Szabó T. Attila emlékét, akiknek keze nyomán tudományos folyóiratkultúra sarjadt ezen a tájon, nem hallgathatunk mostani feléledésünk minden korábbinál emberpróbálóbb nehézségeiről.

Az első folyóiratot (1814—1818), Döbrentei Gábor magánkezdeményezését anyagilag azok a módos kortársai támogatták, akik felelősnek érezték magukat anyanyelvük kiműveléséért, nemzetük haladásáért, és a szerkesztő mellé olyan munkatársak állottak, mint Berzsenyi Dániel, Kazinczy Ferenc vagy a filozófus Sipos Pál. A második nagy nekibuzdulás idején (1874) a folyóirat mögött már szervezeti-anyagi támaszként megvolt az Erdélyi Múzeum-Egyesület azokkal az alapítványokkal, amelyekkel Mikó Imre és nemzedéke úgy érezte, hogy az örökkévalóság ügyének tesz elévülhetetlen szolgálatot, és már ott munkálkodott szellemi háttérként az 1872-ben alapított kolozsvári tudományegyetemnek nem egy kitűnőséggel büszkélkedő tanári kara is. Harmadszor, 1930-ban Wass Otilia nagylelkűségéről tanúskodó hagyatéka tette lehetővé, hogy az első világháborút követő kényszerű szünet után ismét megjelenjék a folyóirat.

Mi most csak a hamvaiból újjáéledő Erdélyi Múzeum-Egyesület tagságára támaszkodunk, egyelőre sajnálatosan nélkülözve azokat az anyagi javakat, amelyeket a bolsevista-nacionalista pártállam elorzott tőlünk, s melyeknek visszaszármaztatása érdekében az új hatalom birtokosai eddigelé még jelzésszerű gesztust sem tettek.

Egyesületünk két szakosztálya, a humán tudományok művelőit tömörítő Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi, valamint a Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztály közös közleményeként indítjuk útjára az ERDÉLYI MÚZEUM új évfolyamát; tesszük ezt annak számontartásával, hogy a vizsgálódási területek szükségszerű elkülönülésének a korában ez a

különböző tudományokat felölelő sokféleség nem könnyíti meg sem a parancsolóan időszerű szakmai elmélyülést, és csak módjával elégíti ki a kutatók jogos kapcsolattartási igényeit. — De a földön, itt ezen az erdélyi földön élünk! Tudományos életünk anyagi és személyi feltételei egyelőre nem teszik lehetővé, hogy a tudományok szerint elkülönülve szakfolyóiratok szerkesztésére és kiadására vállalkozzunk. Erről mint távlati célról természetesen nem mondhatunk le, de egyelőre — tapasztalt kutatóinkban megfogvatkozva, tudományos munkára vállalkozó egész nemzedékek kiesése után, a gyors sikert ígérő zsurnalizmus irányába eltolódott, tudományos látszatot mímelő betűvetés divatja évadján — biztató siketnek tekinthetjük, ha vegyes tartalmú, de szakmailag igényesen szerkesztett szakosztályi közleményeket adhatunk olvasóink kezébe.

Az ERDÉLYI MÚZEUM újraindításával egy időben a Természettudományi és Matematikai, az Orvostudományi, valamint a Műszaki Tudományi Szakosztály közleményei első köteteinek a kéziratait is elindították szerkesztőik a nyomdába.

A két humán szakosztály tevékenységi körébe vágó tanulmányok, adatközlések és a szűkebb környezetünk, valamint a nagyvilág tudományos teljesítményére is figyelmező szemlék publikálása mellett az ERDÉLYI MÚZEUM rendszeresen tájékoztatni kívánja olvasóit az Erdélyi Múzeum-Egyesület egészének munkásságáról, elnöksége, központi választmánya tevékenységéről.

Folyóiratunk Erdély földje és népei múltjának, jelenének és jövődjének minden felmerülhető kérdését szakszerűen, módszeresen, szigorú tudományos tárgyyszerűsége törekvően és a napi politika esetlegességeitől óvakodva kívánja tárgyalni. Reméljük, hogy mindezeknek kutatásához belátható időn belül intézményes háttérrel teremthet Egyesületünk, mégpedig fiatal kutatók munkába állításával. Addig is hívjuk és várjuk a kis személyi műhelyek idősebb és ifjabb dologtevőit, hogy kutatási eredményeik közzétételével lépjenek munkatársaink sorába.

Egy elszegényedett nemzettöredék mindennapi gondokkal küszködő értelmiségének tudományos közszolgálatra vállalkozó kisded csoportja önerejére támaszkodva indítja útjára ennek a folyóiratnak immár ötvenharmadik évfolyamát, és bimbónyi reménysége abból táplálkozik, hogy a legsivárabb évtizedekben az Erdélyi Múzeum-Egyesület közvetlenül előtte járt nemzedéke — a Kelemen Lajosok, Tavaszy Sándorok, Venczel Józsefek — olyan példás magatartást testáltak reá, melynek vállalásával lesz ereje küldetése hűségese betöltésére.

Benkő Samu